

Kommunens samlade arbete med landsbygdsutveckling

**– återrapporering av ett
budgetuppdrag**

December 2019

Diarienummer: 2019-750
Datum: 2019-11-27
Handläggare: Lars-Åke Gustafson
Organisation: Kommunledningsförvaltningen, Hållbarhet

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
1 Inledning	5
1.1 Syfte.....	5
1.2 Metod.....	5
1.3 Rapportens upplägg.....	5
2 På vilket sätt integreras landsbygdsutvecklingen idag i nämndens arbete 2010 och plan för 2020?	6
2.1 Kommunstyrelsen.....	6
2.2 Samhällsbyggnadsnämnden.....	9
2.3 Bygg- och miljönämnden.....	11
2.4 Barn- och ungdomsnämnden/bildningsnämnden.....	12
2.5 Kultur och fritidsnämnden.....	13
2.6 Arbetsmarknadsnämnden.....	15
2.7 Äldrenämnden.....	16
2.8 Social- och omsorgsnämnden.....	17
3 Samarbete mellan olika förvaltningar 2019, respektive för kommande år – Förvaltningarnas egna svar	19
3.1 Kommunstyrelsen.....	19
3.2 Samhällsbyggnadsnämnden.....	19
3.3 Bygg- och miljönämnden.....	19
3.4 Barn- och ungdomsnämnden/bildningsnämnden.....	20
3.5 Kultur och fritidsnämnden.....	20
3.6 Arbetsmarknadsnämnden.....	20
3.7 Äldrenämnden.....	20
3.8 Social- och omsorgsnämnden.....	21
4 Vilket stöd ges idag till förvaltningen av kommunstyrelsen och vilket stöd krävs framledes för att tydligare kunna prioritera landsbygdsutveckling? – Nämndernas egna svar	22
4.1 Kommunstyrelsen.....	22
4.2 Samhällsbyggnadsnämnden.....	22
4.3 Bygg- och miljönämnden.....	22
4.4 Barn- och ungdomsnämnden/bildningsnämnden.....	23
4.5 Kultur och fritidsnämnden.....	23
4.6 Arbetsmarknadsnämnden.....	23
4.7 Äldrenämnden.....	23
4.8 Social- och omsorgsnämnden.....	23

Sammanfattning

I samband med Kommunfullmäktiges beslut om budget 2019, med plan för 2020-2022 fick samtliga nämnder ett strategiskt utvecklingsuppdrag; ”att tydligare prioritera landsbygdsutveckling och att med stöd från kommunstyrelsen utveckla samarbetet mellan förvaltningarna för att öka kommunens samlade arbete med landsbygdsutveckling”¹. I det kommunövergripande målet *Ett attraktivt och tryggt Linköping* tydliggörs också att ”i utvecklingen av Linköping har tätort och landsbygd lika hög prioritet”. Föreliggande rapport är beskrivning av hur utvecklingsuppdraget har fullföljts i nämnderna.

Som styrdokument för landsbygdsarbetet har kommunfullmäktige beslutat anta ”Linköpings kommuns landsbygdsstrategi” (2013), vilken aktualitetsprövades 2018. I den framgår det att; *”Målet är att skapa en sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet, där invånarna har möjlighet att påverka och bidra till Linköpings utveckling oavsett var man bor i kommunen. Både stad och land ska ses som en helhet med bra förutsättningar för företagande, möjligheter till en rik fritid, attraktiva boendeanternativ, lättillgänglig offentlig service samt kommunens höga miljö- och klimatambitioner.*

Kommunledningsförvaltningen har under 2019 inlett ett arbete för att trygga varuförsörjningen/kommersiell service på landsbygden, i samarbete med länsstyrelsen, Region Östergötland och länets kommuner. Nya regler för varuhemsändning har arbetats fram. 2020 kommer även en ny plan för service på landsbygden att tas fram. Planering av nya former för samverkan med de lokala utvecklingsgrupperna har påbörjats. Näringsliv och tillväxststaben kommer att hålla tre företagsmöten på landsbygden 2020 för att ”fånga upp” specifika företagsfrågor utanför Linköpings tätort. Frågor om företag och näringsliv, liksom digitalisering i omlandet behöver lyftas och analyseras under året. Kommunen är medlem/aktiv part inom LEADER Folkungaland (EU). Inom Landsbygdsprogrammet (EU) är Linköpings kommun representant för länets kommuner.

Vidare realiserar budgetuppdraget i form av arbete med fyra ”Utskott för medborgardialog”, på landsbygden. Till dialogerna bjuds tjänstepersoner från andra förvaltningar ofta in. Till arbetet har chefer från förvaltningarna knutits i form av ett så kallat ”Dialogforum.” I detta diskuteras hur frågor kan föras in i nämndernas arbete. Formen är ny och arbetet i forumet är inte färdigutvecklat.

För att ytterligare öka samarbetet mellan förvaltningarna har två nätverk på tjänstepersonsnivå inrättats, ”Forum för Social hållbarhet” respektive ”Forum för ekologisk hållbarhet”. Företrädesvis i det första forumet, kan kommunens samlade arbete med landsbygdsutveckling hållas ihop och öka i omfattning. Arbetsformen ska utvärderas.

Inom *Samhällsbyggnadsförvaltningen* konstaterar Bygglövskontoret att byggnad på landsbygden har blivit ett attraktivt alternativ till områden i mer centrala lägen.

---

¹ KF 2018-12-04 § 285

Under 2019 har förvaltningen arbetat med nya områdesbestämmelser i Vårdsberg, Kränge och Landeryd, vilket möjliggör stadsnära, lantligt boende, med totalt cirka 130 bostäder. Vidare har detaljplaner tagits fram för cirka 110 bostäder i mindre orter, en förskola/skola i Slaka och ny förskola i Vimarka. Kontinuerlig drift av allmän mark görs och följs av analyser av vilka behov som finns för att stärka trygghet, tillgänglighet, funktionalitet och attraktivitet, vilket resulterar i planerade åtgärder både på kort och lång sikt.

I verksamhetsplanen för 2020 står att samhällsbyggnadsnämnden ska ”ta fram analys- och handlingsplan för att förenkla byggandet i icke-centrala lägen med fokus på landsbygd, utanför detaljplanelagt område och strandnära lägen”. Intentionen fördjupas i kontorens handlingsplaner, vilka ska skapa förutsättningar för en varierad bebyggelse, ”där både stad och landsbygd kan växa på ett socialt hållbart sätt”. Färdigställande av områdesbestämmelserna för Kränge och Landeryd kommer att prioriteras. Kommunikation kommer att ske kring dessa och vad de innebär för att landsbygden ska utvecklas.

2018 gjordes en uppföljning av möjligheter att bygga bostäder, med särskilt fokus på flerbostadshus på landsbygden. Den visade att det finns flera områden/markägare som skulle kunna utveckla sin mark för bostäder. Plankontoret fortsätter att föra dialog med aktuella markägare, antingen i syfte att koppla ihop markägare med intressenter eller för att kommunen själv ska förvärva mark för planläggning av bostäder.

Miljökontoret och Bygglövskontoret hade kvällsöppet den 9 maj 2019, med tema ”små avlopp”. Arbetet med enskilda avlopp för att förbättra vattenkvaliteten och den lokala miljön på landsbygden kommer att fortgå 2020. Även en förstudie kommer att göras av hur kommunalt vatten och avlopp kan byggas ut i Fjällområdet, samt hur det kan möjliggöra fler bostäder.

Under november 2019 genomförs informationsmöten i Ulrika, Lingham, Bestorp och Nykil där Miljökontoret, Bygglövskontoret och Kommunlantmäteriet deltar. Miljökontoret träffar olika branscher för att få ökad förståelse och utveckla arbetssätt. Särskilt har samarbetet med Lantbrukarnas riksförbund (LRF) kring tillsyn som berör lantbruken ökat. Lantmäterimyndigheten pratar inte landsbygd specifikt, men prioriterar alla ärenden för nybyggnation.

I prioriteringen av investeringsprojekt säkerställs nämndens ambitioner för landsbygdens utveckling.

Utbildningsförvaltningen betonar att det kommunala uppdraget är ”att ge alla elever en god och likvärdig utbildning med hög kvalitet oavsett om skolan finns i tätort eller i omlandet”. Även om utbildningens kvalitet är viktigast behöver för- och nackdelar vägas mot varandra. Få barn på en skola kan ha negativa konsekvenser för barnets utbildning och sociala interaktion. Samtidigt har yngre barn behov av en skola i sin närhet. Lokala skolor är också viktiga för bygden och dess utveckling. Det kan innebära att små förskoleavdelningar och grundskoleklasser är motiverade på landsbygden, med tillägg i budget för extra kostnader. Särskilda kriterier för detta har tagits fram.

Barn- och ungdomsnämnden har beslutat om en övergripande strategi, så att skolor ska lokaliseras och organiseras så att ett tillräckligt elevunderlag skapas, med hänsyn till yngre barns behov av skola och fritidshem nära hemmet.

Vidare ska skolskjuts erbjudas alla elever som har behov av detta - elevens ålder samt avstånd till skolan avgör. I lokalförsörjningsplanen finns även plan för förändringar på vad gäller att bygga nytt/bygga om på landsbygden. Arbetsmarknadskontoret betonar att kommunens e-tjänster ska utvecklas. Från och med 2020 har ett nytt mål satts upp: ”Effektiv resursanvändning genom bland annat digitaliserade och automatiserade processer”. Service ska nå ut till all invånare i hela kommunen på ett likvärdigt sätt, genom utveckling av kommunens hemsida gällande arbetsmarknadsinsatser och information om ekonomiskt bistånd.

Kultur- och fritidsförvaltningen redovisar en rad aktiviteter och insatser för landsbygden 2019, som bokbuss, närbibliotek, kulturskola, utbud av kulturupplevelser för för- och grundskolor, skolbiovisning i Bestorp, sjöbad och motionsspår. Olika bidrag ges till kultur- och idrottsföreningar, vilket kommer landsbygden till del. För skolor utanför Linköpings tätort utan kollektivtrafik, finns möjlighet till ekonomiskt stöd till bussresor. Många för- och grundskolor på landsbygden bokar besök på plats istället. Till exempel ”Skapande skola” som innebär att kulturaktörer/konstnärer kan komma till förskolor och skolor.

Plan för idrottshallar utanför tätort finns för Vist och Vikingstad. Enligt kommunens anläggningsstrategi finns det planer för ytterligare idrottshallar. Dessa är strategiskt utplacerade för att utgöra nod för närliggande områden. I nämndens lokalförsörjningsplan finns även plan för ny- och ombyggnation av idrottshallar i Ekängen och Ljungsbro (ej beslutade och utom ram). Kultur- och fritidsnämnden har för internbudget för 2020 fått kostnadsdämpande åtgärder. Dessa kommer ska inte påverka aktiviteter och insatser på landsbygden, då nämnden prioriterar dessa.

Social- och omsorgsförvaltningen ger 2019 högre ersättning till hemtjänstutförare på landsbygden, än i tätort. Vidare har höjd ersättning för att tillhandahålla demensarbetslag, införts på landsbygden. Flera servicehus på landsbygden, till exempel i Ulrika, Bestorp och Ljungsbro har ställts om till trygghetsboende, för att möjliggöra för medborgarna att enkelt kunna erhålla plats utan biståndsbeslut. I Ljungsbro har ett servicehus ställts om till ”sammanhållet servicehus”, för att tillskapa valfrihet och möjlighet för personer att enkelt kunna ta del av kommunala insatser.

Inom äldreområdet pågår en utredning ”inköp på annat sätt”, i syfte att undersöka om en vårdpersonal, som handlar och bär hem varor till en brukare, istället kan beställa varor digitalt tillsammans med brukaren och att någon annan levererar dem. Även utredning kring utveckling av hemtjänsten pågår. Översyn av den omställning som skett kommer att fortsätta att följas under 2020, med justeringar och uppdateringar. Det finns en vilja hos politiken att ha träffpunkter/mötesplatser i de sammanhållna servicehusen och trygghetsboendena för att äldre i *hela* kommunen ska erbjudas få stimulans och minskad ensamhet.

1 Inledning

1.1 Syfte

Syftet är att följa upp kommunfullmäktiges uppdrag till samtliga nämnder att tydligare prioritera landsbygdsutveckling och att med stöd från kommunstyrelsen utveckla samarbetet mellan förvaltningarna för att öka kommunens samlade arbete med landsbygdsutveckling.

1.2 Metod

Fyra frågor har skickats ut till samtliga nämnders förvaltningar i kommunen, utom till krisledningsnämndens och överförmyndarnämndens förvaltningar:

1. På vilket sätt integreras landsbygdsutvecklingen idag i nämndens arbete (2019)?
2. Hur märks tydligare prioriteringar av landsbygdsutvecklingen i nämndarbetet och på förvaltningarna för 2020 och framåt vad gäller nämndens mål, budget och verksamhet?
3. Hur märks ”tydligare prioriteringar av landsbygdsutvecklingen på förvaltningen” vad gäller samarbete mellan olika förvaltningar 2019, respektive för kommande år?
4. Vilket stöd ges idag till förvaltningen av kommunstyrelsen och vilket stöd krävs framledes av kommunstyrelsen eller av annan part, för att tydligare kunna prioritera landsbygdsutveckling?

Svaren redovisas i sin helhet i rapportens andra och tredje kapitel.

1.3 Rapportens upplägg

I kapitel 2 redovisas först utdrag av förväntningar på respektive nämndarbete, med utgångspunkt från ”Linköpings kommuns landsbygdsstrategi²”. Därefter redovisar förvaltningen nämndens insatser. Ibland faller strategier och insatser väl på plats, ibland uppstår viss diskrepans. I kapitel 3 redovisas samarbete mellan förvaltningarna och i kapitel 4 stöd från Kommunledningsförvaltningen.

---

² ”Linköpings kommuns landsbygdsstrategi” (2013, aktualitetsprövades 2018). I strategin anges inriktning och utvecklingsmöjligheter.

2 På vilket sätt integreras landsbygdsutvecklingen idag i nämndens arbete 2010 och plan för 2020?

I detta kapitel redovisas nämndernas egna texter på de två första frågorna:

1. På vilket sätt integreras landsbygdsutvecklingen idag i nämndens arbete?
2. Hur märks tydligare prioriteringar av landsbygdsutvecklingen i nämndarbetet och på förvaltningarna för 2020 och framåt vad gäller nämndens mål, budget och verksamhet?

För varje nämnd ges först ett utdrag av förväntningar på respektive nämndarbete, med utgångspunkt från ”Linköpings kommuns landsbygdsstrategi i en gulmarkerad ruta.

2.1 Kommunstyrelsen

2.1.1 Ur Linköpings kommuns landsbygdsstrategi

Kommunstyrelsen har det nämndövergripande ansvaret vad gäller landsbygdsutveckling och för att hålla ihop det landsbygdsutvecklande arbetet i kommunen. Som styrdokument för landsbygdsarbetet i kommunen har förvaltningen tagit fram ”Linköpings kommuns landsbygdsstrategi” (2013), vilken aktualitetsprövades 2018. I strategin anges inriktning och många utvecklingsmöjligheter. Där står bland annat:

”En politisk ambition är att Linköping ska vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner med livskraft i hela kommunen... ..Kommunens intentioner är att Linköping ska vara en kommun där alla är välkomna och där samhällsbygget präglas av öppenhet, tolerans och mångfald. Målet är att skapa en sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet. Oavsett var man bor i kommunen ska man ha möjlighet att påverka och bidra till Linköpings utveckling. Både stad och land ska ses som en helhet med bland annat bra förutsättningar för företagande, möjligheter till en rik fritid, attraktiva boendalternativ, lättillgänglig offentlig service samt kommunens höga miljö- och klimatambitioner...”

För kommunledningsförvaltningens del handlar det också om att bevaka särskilda ansvarsområden som till exempel att hålla kontakt med byalag, utvecklingsgrupper, bygdegrupper och så vidare. Vidare med företag och företagandet utanför Linköpings tätort. Tillika samverka med Region Östergötland, länsstyrelsen, andra kommuner inom länet, olika intresseorganisationer, nationella organisationer etcetera.

”Strategier – några exempel

- *Lokala utvecklingsgrupper är viktiga samverkanspartners gällande landsbygdsutveckling.*
- *... ”Kommunen stöttar via Näringsliv och tillväxt, företagare, företagarföreningar och företagsnätverk i de mindre tätorterna med hjälp och information till genom den under 2018 nyetablerade funktionen ”Företags-*

service”...

- *Kommunen kan även via Näringsliv och tillväxt, undersöka möjligheterna att bygga upp företagsbyar i de mindre tätorterna där lokalt näringsliv kan erbjudas goda förutsättningar för sin verksamhet, samt goda möjligheter till samverkan med andra företagare...*
- *Kommun ska arbeta aktivt för att säkerställa dagligvaruförsörjningen på landsbygden, ett steg i detta är att utarbeta en varu- och serviceförsörjningsplan.”*
- *Kommunen bör särskilt beakta landsbygdsföretagens behov i fråga om logistik och infrastruktur (såsom bredband... mm).”*
- *Kommunens arbete med utveckling av e-tjänster kommer att fortgå.*

2.1.2 Kommunstyrelsens arbete 2019

På Kommunledningsförvaltningen har arbetet med det strategiska utvecklingsuppdraget startats upp under 2019.

Den första delen av uppdraget, det vill säga att prioritera landsbygdsutveckling är inarbetat inom ramen för kommunstyrelsens nämndmål ”Goda förutsättningar för delaktighet” – Kommuninvånare och organisationer är delaktiga i att utforma ett attraktivt Linköping”. Ett uttryck för detta uppdrag är arbetet med ”Utskotten för medborgardialog” i Linköpings omland. Under 2019 har är målet att sammanlagt genomföra 8 dialoger. I skrivande stund har fem av dessa genomförts, medan tre är i planeringsfasen. Tre olika metoder har prövats, så kallade ”Lärandepromenader”³, en form av ”Perspektivinsamling” och ”Dialogcafé”.

Lärandepromenad innebär att medborgare, politiker och tjänstepersoner vandrar en planerad slinga på orten och diskuterar utvecklingsmöjligheter vad gäller till exempel skola, barn- och äldreomsorg, fritid och kultur, kommersiell service, trafik, samhällsplanering etcetera allt efter medborgarnas önskemål. Metoden ger möjligheter till gruppdiskussioner. Den form av *Perspektivinsamling* som genomförts innebär att politikerna har mött medborgare vid ett öppet tält för att förutsättningslöst höra vad de vill berätta om orten, hur de trivs och vilka utvecklingsmöjligheter de ser där. *Dialogcafé* är en metod som erbjuder diskussion i grupper, eventuellt kring olika teman, med en möjlig gemensam sammanfattning som avslutning.

Till flera av medborgardialogerna har tjänstepersoner från andra förvaltningar bjudits in, för att kunna ta del av medborgarnas synpunkter och bistå med förklaringar och svara på frågor. Till utskottsarbete har ansvariga chefer från förvaltningarna knutits i form av ett så kallat *Dialogforum*.” Forumet träffas och resonerar runt dokumentationen från medborgardialogerna och hur frågor kan föras vidare in i nämndernas arbete. Formen är ny och arbetet i forumet är inte färdigutvecklat.

---

³ Lärandepromenader är en dialogmodell som har utvecklats i Linköping under förra mandatperioden.

För att ytterligare öka samarbetet mellan de olika förvaltningarna inom olika hållbarhetsfrågor har två forum på tjänstepersonsnivå inrättats, *Forum för Social hållbarhet* respektive *Forum för ekologisk hållbarhet*. Företrädesvis i det första forumet, kan kommunens samlade arbete med landsbygdsutveckling hållas ihop och öka i omfattning.

Vad gäller förvaltningens ansvarsområden så har nya premisser för varuhemsändning tagits fram under 2019. Administrationen för stöd till prioriterade butiker har fortgått, liksom samarbete med länsstyrelsen och Region Östergötland vad gäller kommersiell service etc. Ett kontinuerligt samarbete med länets övriga kommuner har vidmakthållits och utökats något. Kommunen är medlem och en aktiv part inom LEADER Folkungaland (EU). Inom Landsbygdsprogrammet (EU) är Linköpings kommun representant för länets kommuner. Arbetet med utvecklingsgrupperna har 2019 främst bestått i administration av bygdepeng.

Stora delar av kommunen har via Utsikt Bredband AB fått Bredband/fiber genom stamnät och lokal utbyggnad via det så kallade ”byalagskonceptet”. Utsikt Bredband AB har även drivit kampanjer för att få hushåll att ”efteransluta” sig till det utbyggda nätet. Utbyggnaden fortgår alltjämt. Ett stort arbete för ökad digitalisering har öppnats upp i kommunen. Digitaliseringsstaben har etablerats. Den har ett övergripande ansvar för hela kommunen. Någon speciell research runt landsbygdens eventuella, särskilda behov har ännu inte hunnit göras. Även på näringslivssidan riktas än så länge arbete med näringslivsutveckling och företagsstöd övergripande mot – hela kommunen –. Det kan nämnas att LRF sitter med i kommunens näringslivsråd.

2.1.3 Kommunstyrelsens plan 2020

Kommunledningsförvaltningen kommer under 2020 att fortsätta och att utveckla arbetet med de fyra ”Utskotten för medborgardialog” i Linköpings omland. Ytterligare metoder för dialogerna kommer att tas fram. En utmaning är att bevaka att svaren på de frågor som samlas in bland medborgarna återkopplas.

Det gemensamma arbetet mellan kommunstyrelsen och de olika förvaltningarna kommer att fortgå och utvecklas i de två forumen som har inrättats. Under 2020 planeras en ny varu- och serviceförsörjningsplan för landsbygden tas fram. 2018 lades Landsbygdsgruppen ner, vilken utgjorde en kontakt med de lokala utvecklingsgrupperna. Planering pågår av nya former för samverkan med dessa, vilket behöver förstärkas och utvecklas under det kommande året.

Det regionala samarbetet med länsstyrelsen, Region Östergötland och de övriga kommunerna i länet behöver på olika sätt vidmakthållas utifrån aktuella frågor och teman. Arbetet med LEADER Folkungaland inför en ny programperiod, behöver fullföljas. På kontoret Näringsliv och Tillväxt kommer man att hålla tre företagsmöten på landsbygden 2020 för att ”fånga upp” specifika företagsfrågor som finns utanför Linköpings tätort. Frågor som berör företag och näringsliv i Linköpings omland behöver lyftas och analyseras under 2020.

Finns det eventuellt särskilda behov i omlandet som behöver tillgodoses?
Behövs särskilda satsningar? Detsamma gäller digitaliseringsfrågan.

2.2 Samhällsbyggnadsnämnden

2.2.1 Ur Linköpings kommuns landsbygdsstrategi

Boende och byggnation

”En viktig del i en levande landsbygd är boende och byggnation. Det är viktigt att skapa förutsättningar för byggnation samt att möjliggöra boende för många – i olika livssituationer.... Kommunen ser det som en självklar möjlighet att kunna bygga på landsbygden för de som önskar bosätta sig i kommunen. Strategin är att en bygglovssökandes idéer ska förverkligas så långt det är möjligt... Viktigt är att även möjliggöra kvarboende för de som önskar bo kvar på sin gård och i sin bygd trots funktionshinder eller åldersrelaterade problem.”

”Strategier – några exempel

- *Förutsättningar för byggnation ska skapas genom att peka ut lämplig mark för bebyggelse.*
- *Byggnation och blandade upplåtelseformer på landsbygden ska uppmuntras.*
- *Åkermarken är viktig att bevara. Byggnation på sådan ska undvikas så långt som möjligt.*
- *För den stadsnära landsbygden har fem områden utpekats i översiktsplanen som lämpliga för stadsnära lantligt boende (Vårdsberg, Kränge, Landeryd, Gullberg och öster om Rystad).*
- *Möjlighet till kvarboende ska underlättas.”*

2.2.2 Samhällsbyggnadsnämndens arbete 2019

Arbete med planering för landsbygdsutveckling pågår bl a genom framtagande av områdesbestämmelser som på ett samlat sätt utreder och möjliggör stadsnära, lantligt boende i större omfattning. Ett flertal detaljplaner för bostäder inom landsbygdens mindre orter pågår.

Dialogforum, ett kommungemensamt tjänstepersonsforum, med uppdrag att stödja Utskottet för medborgardialog har startats upp. Nämndens verksamhet har en viktig roll i detta forum.

Prioritering av planer tar hänsyn till och stödjer intresset att bygga bostäder på landsbygden. Detta görs bland annat genom att ett omfattande arbete pågår med tre områdesbestämmelser (Vårdsberg, Kränge och Landeryd). Områdesbestämmelserna utreder och föreslår ett samlat sätt att möjliggöra stadsnära, lantligt boende i större omfattning. Totalt redovisar områdesbestämmelserna en möjlig utveckling av cirka 130 bostäder inom de tre aktuella områdena. Områdesbestämmelserna ger grund för att dessa bostäder ska kunna byggas efter prövning i bygglov det vill säga utan att de behöver prövas i en detaljplan innan. Detta innebär betydligt kortare och smidigare process för de som vill

stycka av bygga nya bostäder på landsbygden. Ett flertal detaljplaner för bostäder inom landsbygdens mindre orter pågår också:

- Två detaljplaner i Skeda Udde, cirka 50 bostäder.
- Detaljplan för Vimarka, cirka 20 bostäder och ny förskola.
- Detaljplan för Sätra i Bestorp, större byggrätter och möjlighet till cirka 20 nya bostäder.
- Två detaljplaner i Slaka, cirka 20 nya bostäder samt utveckling skola/förskola.

Nämnden genomför kontinuerlig, daglig, drift av allmän platsmark i såväl stadens som landsbygdens orter. Förvaltningens driftsingenjörer genomför därutöver, i samverkan med upphandlade entreprenörer, systematiska genomgångar av behov för att stärka trygghet, tillgänglighet, funktionalitet och attraktivitet i våra driftområden. Resultatet mynnar ut i åtgärder som planeras och genomförs på kort eller på längre sikt.

2.2.3 Samhällsbyggnadsnämnden plan för 2020

I verksamhetsplanen står det att SBN ska utföra följande aktivitet: ”ta fram analys och handlingsplan för att förenkla byggandet i icke-centrala lägen med fokus på landsbygd, utanför detaljplanelagt område och strandnära lägen”. Denna aktivitet fördjupas ytterligare i kontorens handlingsplaner (Plankontoret). SBN har även med en målbeskrivning till målet om ”god beredskap för hög byggtakt” (SBN)...”. Nämnden och dess verksamheter ska årligen ta fram och anta planer som möjliggör en fortsatt hög och jämn byggtakt. Den fysiska planeringen ska skapa förutsättningar för en varierad bebyggelse och där både stad och landsbygd kan växa på ett socialt hållbart sätt”.

Färdigställande av områdesbestämmelserna för Kränge och Landeryd kommer att prioriteras. Vidare kommer kommunikationen kring den möjlighet som områdesbestämmelserna innebär för landsbygdens utveckling att utvecklas.

2018 gjordes en strukturerad uppföljning av vilka möjligheter som finns till byggande av bostäder, med särskild fokus på flerbostadshus, på landsbygden. Uppföljningen visade att det finns flera områden/markägare som skulle kunna utveckla sin mark för bostäder. Plankontoret fortsätter följa detta och föra kontinuerlig dialog med aktuella markägare antingen i syfte att koppla ihop markägare med intressenter eller för kommunen själv att förvärva mark för planläggning av bostäder.

Under 2020 kommer arbete med en förstudie för Fjälla-området att prioriteras. Förstudien kommer att titta på möjlighet till utbyggnad av kommunalt VA till området samt hur detta skulle kunna stödjas av och gå hand i hand med möjligheten till fler bostäder inom området.

I prioriteringen av investeringsprojekt genomförs ett särskilt moment för att säkerställa att nämndens ambitioner för landsbygdens utveckling tas med i prioriteringen.

2.3 Bygg- och miljönämnden

2.3.1 Ur Linköpings kommuns landsbygdsstrategi

Boende och byggnation

”En viktig del i en levande landsbygd är boende och byggnation. Det är viktigt att skapa förutsättningar för byggnation samt att möjliggöra boende för många – i olika livssituationer... ..Kommunen ser det som en självklar möjlighet att kunna bygga på landsbygden för de som önskar bosätta sig i kommunen. Strategin är att en bygglovssökandes idéer ska förverkligas så långt det är möjligt... ..Bra avloppsrening är viktig för att förbättra statusen på sjöar och vattendrag och för en långsiktig hållbar samhällsutveckling... ..Viktigt är att även möjliggöra kvarboende för de som önskar bo kvar på sin gård och i sin bygd trots funktionshinder eller åldersrelaterade problem.

Strategier – några exempel

- *En bygglovssökandes idéer ska förverkligas så långt detta är möjligt inom Plan- och bygglagen samt med hänsyn till miljö-, natur- och kulturvärden. Kommunen uppmuntrar ett miljömässigt hållbart byggande.*
- *Byggnation och blandade upplåtelseformer på landsbygden ska uppmuntras.*
- *I framtida arbete med aktualisering av Översiktsplan för landsbygden och småorterna ska ett fortsatt landskapsekologiskt synsätt tillämpas och med en fortsatt hänsyn till natur- och kulturmiljövård, samt friluftsliv.”*

2.3.2 Bygg- och miljönämnden 2019

Miljökontoret och Bygglövskontoret hade kvällsöppet den 9 maj i år, med handläggare för små avlopp. Handläggarna fanns på plats med informationsmaterial och kunde svara på besökarnas frågor.

Under november 2019 genomförs informationsmöten i Ulrika, Lingham, Bestorp och Nykil där Miljökontoret, Bygglövskontoret och Kommunlantmäteriet deltar. ”Fråga oss...”-aktiviteter kommer att genomföras, där medborgare kan träffa handläggare från samtliga kontor samt rådgivare inom energi och klimat för att ställa frågor. Förbättringsidéer från förra året är att göra en tidigare och tydligare annonsering. Förslag finns på att ha informationsskyltar/plakat på lokala anslagstavlor på områden som ska besökas och det ska även annonseras på Facebook.

För Miljökontorets del sker det träffar med olika branscher för ökad förståelse och utveckling av arbetssätt, och specifikt har samarbetet med Lantbrukarnas riksförbund (LRF) kring den tillsyn som berör lantbruken på landsbygden ökat. Bygglövskontoret hanterar olika typer av lovsökningar på landsbygden och är lyhörda för varierande behov och önskemål om bebyggelse på landsbygden.

Lantmäterimyndigheten ska handlägga ärenden i turordning och har inte så mycket inverkan på vilka ärenden som kommer in. Lantmäterimyndigheten pratar inte landsbygd specifikt, men myndigheten prioriterar alla ärenden för

nybyggnation. Detta innebär att ärenden på landsbygden där det finns ett förhandsbesked eller ett bygglov handläggs inom 100 dagar.

2.3.3 Bygg- och miljönämndens plan 2020

Bygglovskontoret märker att byggande på landsbygden har blivit ett attraktivt alternativ till etableringar på planlagt område i centrala lägen.

Nämnden har och kommer fortsatt att arbeta med enskilda avlopp för att på så sätt förbättra vattenkvaliteten och den lokala miljön på landsbygden.

2.4 Barn- och ungdomsnämnden/bildningsnämnden

2.4.1 Ur Linköpings kommuns landsbygdsstrategi

Skola och barnomsorg

”Linköpings kommuns uppdrag gällande skolan är att ge alla elever en god och likvärdig utbildning som håller hög kvalitet oavsett om skolan finns i tätort eller i omlandet... ...För kommunen är skolor på landsbygden viktiga både för de barn som får sin undervisning där samt för bygden och dess utveckling...”

Strategier – några exempel

- *Kommunen ska bevara och utveckla landsbygdsskolan så länge som möjligt så länge detta är möjligt med hänsyn taget till barnens rätt till en hög utbildningskvalitet och ekonomiska konsekvenser.*
- *Alla eventuella förändringar av skolverksamheten ska beskrivas och tillgängliggöras, samt ut på samråd med bygdens befolkning.*
- *Kommunen ska ta hänsyn till yngre barns behov av skola och omsorg i relativ närhet till hemmet.*

2.4.2 Barn- och ungdomsnämnden/bildningsnämnden 2019

Utbildningsförvaltningen fäster stor vikt vid yngre barns behov av att ha en skola i sin närhet och strävar därför efter att erbjuda barnomsorg samt skolverksamhet för de lägre åldrarna nära där barnen bor. Detta kan innebära att små förskoleavdelningar och grundskoleklasser är motiverade på landsbygden. För skolor på landsbygden finns ett tillägg i budget för de kostnader som mindre elevunderlag innebär.

Linköpings kommuns uppdrag gällande skolan är att ge alla elever en god och likvärdig utbildning som håller hög kvalitet oavsett om skolan finns i tätort eller i omlandet. Men även om utbildningens kvalitet alltid är viktigast behöver för- och nackdelar vägas mot varandra. Exempelvis kan för få barn på en skola ha negativa konsekvenser för barnets utbildning och sociala interaktion. Samtidigt kan en alltför lång resväg till skolan vara negativt ur andra aspekter. För kommunen är skolor på landsbygden viktiga både för de barn som får sin undervisning där samt för bygden och dess utveckling. Kommunens strategi är att bevara och utveckla landsbygdsskolorna på samma sätt som kommunens övriga skolor, så långt det är möjligt, med hänsyn taget till barnens rätt till en

hög utbildningskvalitet och de ekonomiska konsekvenserna (Linköpings kommuns landsbygdsstrategi).

Barn- och ungdomsnämnden har fattat beslut om en övergripande strategi när det gäller lokalisering (dnr 2012:492) som säger:

- F-6 skolor skall lokaliseras och organiseras så att ett tillräckligt elevunderlag skapas för att generera en hållbar organisation och verksamhet. F-6 skolor skall lokaliseras med hänsyn till yngre barns behov av skola och fritidshem nära hemmet.
- 7-9 skolor skall lokaliseras med större utgångspunkt i elevers önskemål av skola. 7-9 skolor skall planeras och lokaliseras så att ett tillräckligt elevunderlag skapas för att generera en hållbar organisation och verksamhet.

Skolskjuts erbjuds alla elever som har behov av detta – oavsett landsbygd eller tätort. Det är elevens ålder samt avstånd till skolan som avgör.

2.4.3 Barn- och ungdomsnämndens/bildningsnämndens plan 2020

I lokalförsörjningsplanen för barn- och ungdomsnämnden finns planeringar för förändringar på landsbygden. Utifrån strategierna så planerar nämnden att bygga nytt/om. Nämndens uppdrag är att ge alla barn och elever en god utbildning oavsett var de bor.

I barn- och ungdomsnämndens internbudgeten för 2020 skrivs det i ett särskilt 'Landsbygdstillägg'; "Kommunens landsbygdsskolor har svårt att nå en budget i balans utifrån ordinarie ersättningsnivåer på grund av för få elever. För få elever innebär ofta mindre klasser och svårigheter att göra en effektiv organisation. Landsbygdstillägg har utgetts efter särskild prövning. Ersättning utges utifrån följande kriterier:

- Skolan ska vara den "enda skolan på orten"
- Avståndet till närmaste skola ska vara längre än 4 km
- Skolan ska ha färre än 20 elever i förskoleklass och/eller färre än 60 i snitt i respektive stadiet för att ersättning ska utges.
- Ersättning utges med ordinarie elevpeng för respektive årskurs för mellanskillnaden mellan 17 och 20 elever per årskurs."

2.5 Kultur och fritidsnämnden

2.5.1 Ur Linköpings kommuns landsbygdsstrategi

Fritidsaktiviteter och föreningsliv

"En meningsfull och aktiv fritid lyfts ofta fram som en viktig del i en levande landsbygd och det är viktigt att aktiviteter och arenor för kultur och fritid finns även på landsbygden. Idag finns det många möjligheter till aktiviteter på landsbygden som exempelvis vandringsleder, motionsspår, fotbollsplaner och isrinkar, naturbad och olika kulturmiljöer. Dessa rekreativomöjligheter

nyttjas av både stads- och landsbygdsbor samt av turister och är en del av kommunens attraktivitet. Linköpings kommun strävar efter att i samverkan med idéburen sektor erbjuda goda möjligheter till ett rikt kultur- och fritidsliv på landsbygden.”

”Strategier– några exempel

- Linköpings kommun ska söka en aktiv dialog med föreningslivet på landsbygden för att stödja och utveckla kultur och fritid.
- Nya innovativa projekt för kultur- och fritidsaktiviteter på landsbygden ska kunna få stöttning av kommunen.
- Kommunen ska, i samverkan med aktörer på landsbygden, utveckla bokbussens verksamhet...
- Kommunens lokaler (skolor mm) på landsbygden är tillgängliga för uthyrning till föreningslivet. (till särskild taxa) och allmänheten när de inte används för kommunal verksamhet.”

2.5.2 Kultur- och fritidsnämnden 2019

Under 2019 har kultur- och fritidsnämnden genomfört följande aktiviteter i och/eller insatser för landsbygden:

- Bokbussen besöker olika platser på landsbygden varje dag, måndag till fredag. Bokbussen har även skolturer till olika skolor på landsbygden, måndag till onsdag. <https://www.linkoping.se/uppleva-och-gora/bibliotek/vara-bibliotek/bokbussen/> (hämtad 191014)
- Närbiblioteket i Ljungsbro har ”meröppet”, vilket betyder att låntagare kan använda biblioteket utanför de vanliga öppettiderna. Närbiblioteket servar områden i närliggande landsbygd.
- Kulturskolan erbjuder barn och unga i samtliga landsbygdsområden att delta i kulturskolans verksamhet. Kulturskolans verksamhet når barn och ungdomar från samtliga kommundelar och bedrivs även i samtliga kommundelar. Utbudet av verksamhet skiljer sig mellan kommundelarna vilket barn- och ungdomsnämnden/bildningsnämnden beror på efterfrågan och tillgång till lokaler.
- Ett utbud av kulturupplevelser för förskolor och grundskolor finns att ta del av. För skolor utanför Linköpings tätort där det inte finns möjlighet att åka med kollektivtrafik (kan också vara att tiderna inte passar) finns möjlighet till ekonomiskt stöd till bussresor. Detta är av särskild vikt för att elever på landsbygden ska kunna ta del av det professionella kulturutbudet. Många förskolor och skolor på landsbygden bokar besök på plats istället.
- Skapande skola innebär att kulturaktörer/konstnärer kommer till förskolor och skolor, alternativt att skolorna besöker kulturinstitutioner för att stärka samverkan mellan skolan och det professionella kulturlivet. Kulturpolitiken säger att det är särskilt viktigt med barn och ungas rätt till kultur. Utbildningsförvaltningen är samordnare för kommunens ansökan till kulturrådet för skapande skola.
- Skolbiovisning i Bestorp anordnas.
- Kultur- och fritidsnämnden ger olika bidrag till föreningar och organisationer som på olika vis främjar landsbygden. Detta sker exempelvis via:

- Fördelning av produktionsstöd till kulturproduktioner där en av bedömningsgrunderna är hur väl produktionerna bidrar till kulturens geografiska spridning i kommunen.
- Ekonomiskt stöd till cirka 25 hembygdsföreningar.
- Andra bidrag till kultur- och idrottsföreningar.
- Planerade idrottshallar utanför tätort till exempelvis i Vist och Vikingstad. Idrottshallarna serverar områden i närliggande landsbygd. Enligt kommunens anläggningsstrategi finns planer på att bygga ytterligare idrottshallar för att möta befolkningsprognoser och invånarnas behov. Planerade idrottshallar är strategiskt utplacerade för att utgöra nod för närliggande geografiska områden.
- Sjöbad och motionsspår finns tillgängliga på olika landsbygdsorter.
- Verksamhet för ungdomar finns i tätorter utanför Linköpings tätort, vilka serverar områden i närliggande landsbygd.
- Offentlig konst av etablerade konstnärer har uppförts enligt enprocentregeln på ett flertal olika platser, i samband med nybyggnation av skolor och förskolor. Av dessa platser kan nämnas Brokind, Askeby, Bankekind och Västerlösa.

2.5.3 Kultur- och fritidsnämndens plan 2020

Kultur- och fritidsnämnden har för internbudget för 2020 fått kostnadsdämpande åtgärder. Dessa kommer dock inte att påverka aktiviteter och insatser på landsbygden, då nämnden prioriterar att bibehålla aktiviteterna och insatserna. Aktiviteter och insatser som avses är de som nämnts ovan.

I nämndens lokalförsörjningsplan återfinns även ny- och ombyggnation av idrottshallar på landsbygden såsom Ekängen och Ljungsbro (ej beslutade och utom ram).

2.6 Arbetsmarknadsnämnden

2.6.1 Ur Linköpings kommuns landsbygdsstrategi (ett urval)

Arbetsmarknadsnämnden har tillkommit efter att Linköpings kommuns landsbygdsstrategi antogs 2013 (aktualitetsprövad 2018). I strategin fastslås bland annat att kommunens e-tjänster ska utvecklas.

”Strategier – några exempel

- *Kommunen verkar för att grundläggande offentlig service ska vara väl-fungerande i hela kommunen.*
- *Kommunens arbete med utveckling av e-tjänster kommer att fortgå.*

2.6.2 Arbetsmarknadsnämnden 2019

Service ska nå ut till invånarna i hela kommunen på ett likvärdigt sätt genom utveckling av kommunens hemsida gällande arbetsmarknadsinsatser och information om ekonomiskt bistånd.

Utveckling av samarbete med Kontakt Linköping sker kontinuerligt på arbetsmarknadsnämndens verksamheter på Utbildningsförvaltningen och Social- och omsorgsförvaltningen, i syfte att medborgaren får likvärdig service i kontakt med Kontakt Linköping (digitalt, på telefon alternativt på plats i Skäggetorp och Berga).

2.6.3 Arbetsmarknadsnämnden plan 2020

Nytt mål inom arbetsmarknadsnämnden (målområde verksamhet) från och med 2020: Effektiv resursanvändning genom bland annat digitaliserade och automatiserade processer.

Aktiviteter kopplade till det nya målet är bland annat fortsatt digitalisering och automatisering av handläggnings- och utredningsprocesser av ekonomiskt bistånd, i syfte att medborgaren får likvärdig tillgänglighet oavsett var hen bor.

2.7 Äldrenämnden

2.7.1 Ur Linköpings kommuns landsbygdsstrategi (ett urval)

Äldres situation

”Kvarboende är en viktig del av kommunens strategi och gäller hela kommunen. Kvarboende möjliggörs med service såsom varuförsörjning, hemtjänst och pålitliga trygghetslarm. Det är kommunens ansvar att infrastruktur för detta (tekniskt och administrativt) finns att tillgå även på landet. Valfrihet, både gällande val av boende och val av utförare av tjänster är viktiga komponenter.”

”Strategier – ett exempel

- *Möjlighet till kvarboende ska underlättas, med hjälp av hemtjänst, varuhemsändning, bostadsanpassningar och trygga tekniska lösningar. Detta är en viktig del av kommunens strategi och gäller hela kommunen; landsbygden såväl som staden.*

2.7.2 Äldrenämnden 2019

Vid översyn av ersättning till hemtjänstutförare (som har auktorisation LoV hemtjänst) har hänsyn tagits till hela kommunen.

Ersättningen till utförare är, och har även tidigare så varit, högre på landsbygden, än i tätort, för att det ska vara intressant att utföra hemtjänst i hela kommunen. Det innebär valfrihet även för de som bor på landsbygden.

För att möjliggöra att alla medborgare har tillgång till samma stöd och möjliggöra kvarboende har höjd ersättning för att tillhandahålla demensarbetslag, så kallade DAL-lag, införts på landsbygden. Tätort har en lägre ersättning.

Vid omställning av boenden inom äldrenämndsram har hänsyn tagits dels till antal platser, framtida behov men även landsbygdsperspektivet finns med. Som exempel: Äldrenämnden hade tidigare servicehus spridda i kommunen. Nämnden ville tillskapa ytterligare en boendeform för att möjliggöra fler nivåer på insatser i kommunen. Beslut fattades om att drygt 500 lägenheter skulle bli

sammanhållna servicehus (särskilt boende som erbjuds efter biståndsbeslut) och 200 lägenheter kommunalt trygghetsboende. Trygghetsboende räknas som ordinärt boende och den enskilde ställer sig kö och erbjuds plats utifrån tillgång. Flera servicehus på landsbygden, till exempel Ulrika och Bestorp, ställdes om till trygghetsboende. Detta för att möjliggöra för medborgarna i området att enkelt kunna erhålla plats utan biståndsbeslut. I Ljungsbro ställdes ett servicehus om till trygghetsboende och ett till sammanhållet servicehus för att tillskapa valfrihet och möjlighet för personer att enkelt kunna ta del av kommunala insatser.

2.7.3 Äldrenämnden plan 2020

Inom äldreområdet pågår en utredning om ”inköp på annat sätt”, i syfte att undersöka om en vårdpersonal som handlar och bär hem varor till en brukare, istället kan beställa varor digitalt tillsammans med brukaren och att någon annan levererar dem. Här har det varit svårigheter att ta hänsyn fullt ut till landsbygdsperspektivet. Trots ett landsbygdsstöd har handlare i ytterområden inte varit intresserade att erbjuda kunder de tjänster som finns. Äldrenämnden/social- och omsorgsförvaltningen har inte möjlighet att tvinga någon att nyttja tjänster eller kravställa om detta. Däremot kan information om olika insatser och möjligheter lämnas av handläggare och utförare.

Utredning kring utveckling av hemtjänsten i kommunen pågår. Här finns landsbygdsperspektivet med som en del i utredningen och planeringen. Alla ska kunna nyttja samma service.

Översyn av den omställning som skett kommer att fortsätta att följas under 2019/2020. Kan finnas behov av justeringar och uppdateringar.

Finns även en vilja hos politiken att ha träffpunkter/mötesplatser i de tidigare servicehusen (numer sammanhållna servicehus och trygghetsboenden) detta möjliggör för äldre över hela kommunen att få stimulans och minskad ensamhet.

2.8 Social- och omsorgsnämnden

2.8.1 Ur Linköpings kommuns landsbygdsstrategi

”Kommunen ser gärna att boendet på landsbygden utvecklas så att fler människor får möjlighet att välja form av boende (lägenhet eller hus, äga eller hyra) samt möjliggöra boende även vid särskilda behov. Detta ställer krav på nya boendemöjligheter för personer med funktionsnedsättningar... Viktigt är att även möjliggöra kvarboende för de som önskar bo kvar på sin gård och i sin bygd trots funktionshinder eller åldersrelaterade problem.”

”Strategier – några exempel

- *Kommunen verkar för att grundläggande offentlig service ska vara väl-fungerande i hela kommunen.*
- *Kommunens arbete med utveckling av e-tjänster kommer att fortgå.”*

2.8.2 Social- och omsorgsnämnden 2019

Fokus i Social och omsorgsnämndens arbete är att de insatser som personer inom våra målgrupper är i behov av ska vara lättillgängliga för alla oavsett var man bor. Till exempel ska en person kunna få boendestöd eller pedagogisk familjebehandling oavsett om de är boende i Ulrika såväl som i Ryd vilket fungerar bra i dagsläget.

Vi arbetar även en hel del med att söka digitala lösningar för att öka tillgängligheten, till exempel så införde vi under 2018 en chatt på ungdomsmottagningen, dels med hopp om att nå ungdomar som har svårt att ta sig till mottagningen rent fysiskt på grund av bussförbindelser och dylikt.

2.8.3 Social- och omsorgsnämnden plan 2020

Vi planerar framåt att utforma ”nära socialtjänst” vilket innebär ett mer områdesbaserat tänk i vart insatserna erbjuds och hur lokalsamhället tas tillvara och samverkar med socialtjänsten. Hur detta ska utformas utifrån landsbygden blir spännande att återkomma till.

I vår utbyggnadsplan för boende med särskild service ser vi gärna att verksamheter planeras i mer lantliga miljöer då det finns flera befintliga lokaler som skulle kunna användas. Problem vi stöter på i de fallen är att det inte finns tillräcklig lokaltrafik vilket medför att det är svårt att rekrytera personal samt att det behövs extra resurser för att ordna transport för de boende, något som även påverkar deras möjlighet till självständighet. Det är tyvärr flera som tackar nej till boendeplats utanför staden just på grund av svårighet med att leva självständigt.

3 Samarbete mellan olika förvaltningar 2019, respektive för kommande år – Förvaltningarnas egna svar

I detta kapitel redovisas förvaltningarnas svar på frågan: ”3. Hur märks tydligare prioriteringar av landsbygdsutvecklingen på förvaltningen”, vad gäller samarbete mellan olika förvaltningar 2019, respektive för kommande år? Resultaten finns med i föreliggande rapport som underlag för senare analyser av befintligt samarbete och eventuella behov av utökat samarbete.

3.1 Kommunstyrelsen

Arbetet med utskotten för medborgardialog har förutsatt viss samverkan mellan Kommunledningsförvaltningen och andra förvaltningar under 2019. En samverkan som kan behöva stärkas upp under 2020.

Det förvaltningsövergripande arbetet mellan kommunstyrelsen och de olika förvaltningarna kommer också att fortgå och behöva utvecklas i de två forumen som har inrättats, ”Forum för Social hållbarhet” respektive ”Forum för ekologisk hållbarhet”.

Under 2020 planeras en ny Serviceplan för landsbygden tas fram. Det är bland annat önskvärt att ha med tjänsteperson från Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen med specifikt ansvar för landsbygdsfrågor, liksom från Kommunledningsförvaltningen, inom Näringsliv och tillväxt.

3.2 Samhällsbyggnadsnämnden

Inom planverksamheten är det först och främst fråga om intern samverkan inom förvaltningen gällande bostadsutveckling kopplat till behov av investeringar i gator och cykelvägar. Det omfattande arbetet som pågår med områdesbestämmelserna ställer stora krav på samverkan med Tekniska verken och Miljökontoret så att ändamålsenliga vatten- och avloppslösningar hittas. Även ett tätare samarbete med planering för skola/förskola har varit avgörande för arbetet.

Förvaltningen medverkar på kontinuerliga dialogmöten med kommunens utskott för medborgardialog. Från dessa dialoger t ex i form av ”lärandepromenader” framkommer idéer och förslag till åtgärder inom stadsmiljöområdet, som nämnden tar till sig, och sedan svarar av (vad görs på kort sikt, längre inte alls?).

3.3 Bygg- och miljönämnden

Samhällsbyggnadsnämnden bidrar till att i samverkan med bygg- och miljönämnden ta fram områdesbestämmelser för att möjliggöra ny bebyggelse inom redan utpekade utvecklingsområden i översiktsplan för landsbygden och småorterna.

Bygg- och miljönämnden bevakar bebyggelseutvecklingen utanför detaljplanlagda områden på landsbygden och flaggar särskilt för områden med högt bebyggelsetryck som medför att det krävs nya detaljplaner eller områdesbestämmelser för att skapa förutsättningar för ordnad bebyggelse i ett större sammanhang.

Bygg- och miljönämnden genomför vid ett flertal tillfällen informationsträffar på strategiskt utvalda småorter på landsbygden där det förs en dialog med allmänheten om bygg- och miljörelaterade frågor.

Det finns förslag på att lägga till lantmäteri frågor (så att det blir bygg-, miljö- och lantmäteri frågor).

3.4 Barn- och ungdomsnämnden/bildningsnämnden

Det finns ett tydligt samarbete mellan utbildningsnämnderna och samhällsbyggnadsnämnden vad gäller lokalförsörjning.

3.5 Kultur och fritidsnämnden

- Skapande skola tillsammans med barn- och ungdomsnämnden.
- Ny- och ombyggnationer av idrottshallar tillsammans med barn- och ungdomsnämnden.
- Samarbete sker även med andra aktörer, exempelvis Region Östergötland.

3.6 Arbetsmarknadsnämnden

Det är viktigt att underlätta kontaktvägarna för service för samtliga kommuninvånare som behöver information och service gällande arbetsmarknadsinsatser och ekonomiskt bistånd. Samverkan sker mellan Utbildningsförvaltningen avdelningen för arbetsmarknad och integration och Social- och omsorgsförvaltningen avdelningen för försörjningsinsatser.

3.7 Äldrenämnden

Samverkansperspektivet finns med i ovanstående svar, men har även funnits med tidigare då äldrenämnden alltid haft verksamhet över hela kommunen, varför dessa frågor inte är nya.

Dialog med samhällsbyggnadsnämnden kring färdtjänst, riktlinjer och samverkan har pågått under 2019. Det finns tankar om pilotprojekt, men bara som tankar/dialog.

Färdtjänst är ett område som är intressant för äldrenämnden att samverka kring. Vilka riktlinjer finns inom respektive nämnd och hur påverkar dessa kostnadsutvecklingen i den andra. Till exempel personer med tidsbegränsade färdtjänstbeslut kan behöva hemtjänst till inköp. Om personer över 90 får tillsvidare beslut i färdtjänsten skulle det inte uppstå glapp.

Anropsstyrd trafik skulle möjliggöra för personer att kunna bo kvar på landsbygden. Ej rätt till färdtjänst, och behöver egentligen inte hemtjänst, men kommer inte till samhället. Regionens ansvar? Landsbygdsfråga som berör flera nämnden och även Regionen.

3.8 Social- och omsorgsnämnden

Förvaltningen har inte lämnat någon kommentar.

4 Vilket stöd ges idag till förvaltningen av kommunstyrelsen och vilket stöd krävs framledes för att tydligare kunna prioritera landsbygdsutveckling? – Förvaltningarnas egna svar

I detta kapitel redovisas förvaltningarnas svar på frågan: ”4. Vilket stöd ges idag till förvaltningen av kommunstyrelsen och vilket stöd krävs framledes för att tydligare kunna prioritera landsbygdsutveckling?”

4.1 Kommunstyrelsen

Arbetet med utskotten för medborgardialog har förutsatt viss samverkan mellan Kommunledningsförvaltningen och andra förvaltningar under 2019. En samverkan som kan behöva stärkas upp under 2020.

Det förvaltningsövergripande arbetet mellan kommunstyrelsen och de olika förvaltningarna kommer också att fortgå och behöva utvecklas i de två forumen som har inrättats, ”Forum för Social hållbarhet” respektive ”Forum för ekologisk hållbarhet”.

Under 2020 planeras en ny Serviceplan för landsbygden tas fram. Det är då bland annat önskvärt att ha medtjänsteperson från miljö- och samhällsbyggnadskontoret med specifikt ansvar för landsbygdsfrågor, liksom från Näringsliv och tillväxt inom Kommunledningsförvaltningen.

4.2 Samhällsbyggnadsnämnden

Samtalspart och bollplank idag gällande landsbygdens förutsättningar. Det man saknar och som skulle kunna utvecklas är en marknadskännedom, inte för vad som efterfrågas utan vad som är affärsmässigt gångbart. En del av den utveckling man önskar se på landsbygden tenderar därmed att förbli önsketänkande.

Högre medvetenhet om att prioritering av landsbygdens utveckling är i vissa fall är en resursfråga och en fråga om att utvecklingen behöver ske på bekostnad av annan utveckling och andra satsningar.

4.3 Bygg- och miljönämnden

Bygglovskontoret och Miljökontoret svarar båda leverans av jämförelsetal avseende demografi och boendestatistik från landsbygden. Nämnden behöver fortsatt stöd från KS vad gäller leverans av demografi och boendestatistik från landsbygden.

För Geodatas del så är det en konsultverksamhet, så det som prioriteras av de verksamheter som beställer våra tjänster prioriteras även hos oss och i vår planering.

4.4 Barn- och ungdomsnämnden/bildningsnämnden

Erbjudande om deltagande i så kallade landsbygdsvandringar (lärandepromenader med utskotten för medborgardialog) är ett stöd som ges. Ett önskemål är att vid de forummöten som har inrättats av Kommunledningsförvaltningen, ha möjlighet att bland annat diskutera frågan ”på vilket sätt tänker sig kommunstyrelsen att man ska prioritera landsbygdsutvecklingen – i förhållande till vad? – för att få klarhet i syfte om mål med det strategiska utvecklingsuppdraget.

4.5 Kultur och fritidsnämnden

Förvaltningen vill diskutera stöd i form av sammanhållen strategi och diskussioner om satsningar i förhållande till behov, önskemål och ekonomiska resurser.

Mer information/dialog om vad som planeras centralt när det gäller landsbygd och vad som pågår, för att enklare kunna samordna resurser, aktiviteter och insatser inom och mellan förvaltningar.

4.6 Arbetsmarknadsnämnden

Förvaltningen har inte lämnat någon kommentar.

4.7 Äldrenämnden

Äldrenämnden/Social- och omsorgsförvaltningen kan bidra till att informera brukare och äldre om det stöd som finns för äldre och funktionsnedsatta på landsbygden, men kan inte driva frågan. Här behövs att andra parter arbetar och driver frågan, men att samsyn finns. Förtydligande: Förvaltningen kan bli bättre på att lämna information om andra förvaltningars/regionens stödsystem. Tror inte att man idag informerar om möjligheten att få varor hemkörda från lokala handlaren till exempel. Här finns det nog mer att göra just kring information. De frågor där vi äger rådighet, boende hemtjänst och dylikt, är vi bättre på att prata om.

4.8 Social- och omsorgsnämnden

Förvaltningen har inte lämnat någon kommentar.